

Κεφάλαιο 3ο

Οργάνωση των ιδεών του κειμένου

Οργάνωση των ιδεών του κειμένου

Ερωτήσεις

Πώς απαντάμε

Να εξετάσετε εάν το παρακάτω κείμενο έχει λογική ή συνειρμική οργάνωση.

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

Διερευνούμε εάν στο κείμενο που μας δόθηκε:

α. Οι ιδέες του κειμένου συνδέονται μεταξύ τους με βάση τη λογική σχέση:

Θέση – αιτιολόγηση – συμπέρασμα

ΛΟΓΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

β. Οι ιδέες του κειμένου συνδέονται «χαλαρά», συνειρμικά, με βάση τα προσωπικά βιώματα του συγγραφέα.

ΣΥΝΕΙΡΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Οργάνωση των ιδεών του κειμένου

Λογική οργάνωση

Στην αρχή (πρόλογος) ο συγγραφέας παρουσιάζει το θέμα και τη βασική του θέση.

Στη συνέχεια (κύριο μέρος) αναλύει τις διάφορες πλευρές του θέματος και καταθέτει το αποδεικτικό υλικό του. Τα επιμέρους επιχειρήματα συνδέονται μεταξύ τους με λογικές σχέσεις (προσθήκη, επεξήγηση, αιτιολόγηση κ.λπ.).

Στο τέλος (επίλογος) ο συγγραφέας, με βάση τα επιχειρήματα που ανέπτυξε στο κύριο μέρος, εξάγει το συμπέρασμα.

Συνειρμική οργάνωση

Ο συγγραφέας παρουσιάζει διάφορες σκέψεις του πάνω σε ένα θέμα ελεύθερα, όπως η μία σκέψη ανακαλεί αυτόματα στον νου του μια άλλη.

Οι επιμέρους, δηλαδή, ιδέες, εικόνες, συναισθήματα κ.λπ. και τα τμήματα του κειμένου συνδέονται «χαλαρά», συνειρμικά, με βάση τα προσωπικά βιώματα, την ευαισθησία και τη φαντασία του συγγραφέα.

Παραδείγματα

Γιατί έπαψε ο σημερινός άνθρωπος να πιστεύει στον πολιτισμό του; Η απάντηση στο ερώτημα είναι, νομίζω, η εξής: Γιατί μέσα στα αγαθά και παρ' όλα τα αγαθά –τα υλικά εννοώ– που έχει αποκτήσει, δεν είναι ευτυχής. Με την εφεύρεση νέων μηχανών και την αδιάκοπη τελειοποίησή τους, έχει μπει σ' ένα αδυσώπητο κύκλωμα από το οποίο μάταια αγωνίζεται να βγει, όσο η φορά του συστήματος τον σπρώχνει όχι να κάνει σε όλους προσιτότερα τα αγαθά που μπορούν να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες του, αλλά να πολλαπλασιάζει τις ανάγκες του μεγάλου αριθμού για να αυξάνει διαρκώς η κατανάλωση αγαθών που αποφέρει ανέλεγκτα κέρδη στους παραγωγούς. Αναγκάζεται, λοιπόν, ο άνθρωπος για να ικανοποιήσει τις διαρκώς πολλαπλασιαζόμενες ανάγκες του, να καταναλώνει ολοένα περισσότερα και ποικιλότερα αγαθά.

[Ευ. Π. Παπανούτσος, *Η κρίση του πολιτισμού μας*, διασκευή]

Ήσυχο βράδυ Κυριακής με το ανοιχτό βιβλίο, τα σκόρπια χαρτιά· στην παραμέσα κάμαρα τα παιδιά γελάνε. Αυτό το γέλιο ξαφνικά με αναστατώνει· πλούσιο, πηγαίο, ξέγνοιαστο, σα σπάνιο ρόδο. Αν τη γράψω κάπου, π.χ. σ' ένα ημερολόγιο, αυτή τη μικρή στιγμή να τη θυμάμαι – όχι, δεν θέλω να τη γράψω. Κάποια μέρα ξαναδιαβάζοντάς το θα λυπηθώ, γιατί ο καιρός περνάει και τα παιδιά δεν θα είναι τότε πια παιδιά – όχι δεν θέλω να γράψω τίποτε πουθενά, σκέφτομαι και τρομάζω μ' αυτά που σκέφτομαι και λέω πως είναι η μοναξιά που με κάνει να τα βλέπω όλα μ' αυτή τη σκληρή ματιά, όλα υπονομευμένα με φθορά, όλα πατιναρισμένα με θάνατο, είναι, λέω, η μοναξιά που καταλύει σιγά σιγά τις καλές μου δυνάμεις, αυτή η φάουσα που δίχως να θέλω με σκέπασε σαν σφικτός κισσός, αμέσως μόλις συνειδητοποίησα την ύπαρξή μου, η λάμια που κουβαλάω στο αίμα μου μέσα η αχόρταγη, ο σκοτεινός μου έρωτας, η άσπρη στέπα που μέσα της χάνομαι, η άλλη όψη της μοίρας μου.

Λένα Παππά, Ένας λόγος για τη μοναξιά